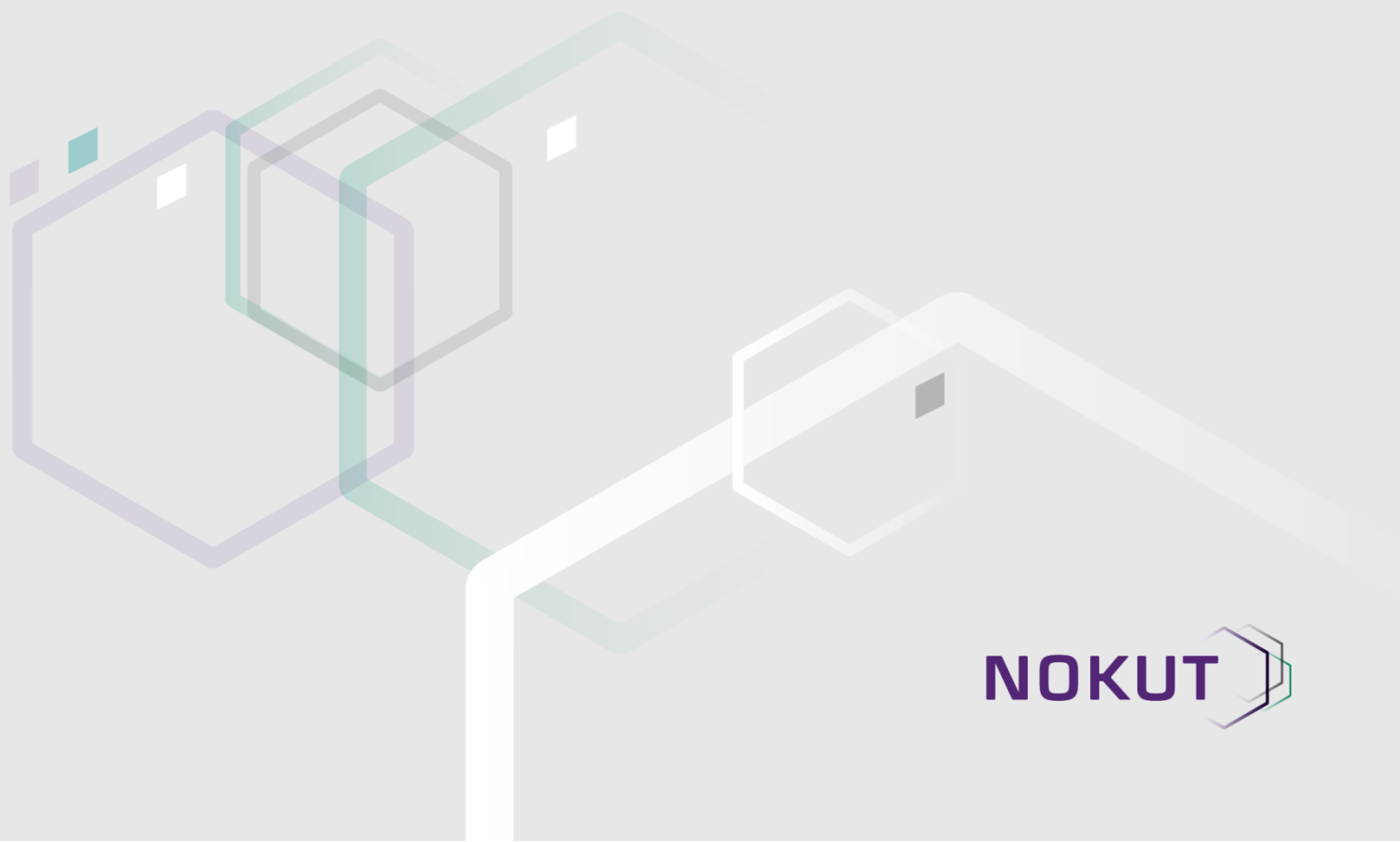

NOKUTs tilsynsrapporter

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

Oktober 2018, endret etter ny vurdering september 2019

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen.

Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid.

Institusjonens kvalitetsarbeid skaffer institusjonen nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne studietilbud. Resultatene fra kvalitetsarbeidet skal avdekke eventuell sviktende kvalitet i studietilbudene og bidra til kontinuerlige forbedringer. Det er NOKUT som avgjør hvilke institusjoner som får tilsyn med sitt systematiske kvalitetsarbeid. Institusjonene blir varslet om tilsynet minst seks måneder før tilsynet starter.

Institusjon:	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Sakkyndige:	Nina Skarpenes, rektor, Politihøgskolen - komiteleder Ole Lützow-Holm, professor, Göteborgs universitet Dag Husebø, professor og prorektor, Universitetet i Stavanger Aurora Skagen, student, UiT Norges arktiske universitet
Dato for vedtak:	25. oktober 2018 og 12. september 2019
NOKUTs saksnummer	17/02748

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring som sikrer og videreutvikler kvaliteten i utdanningen. NOKUT skal føre tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen og gi råd til institusjonene om videreutvikling av kvalitetsarbeidet. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn.

Nye krav til institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid ble fastsatt i KDs studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift i februar 2017. NOKUT igangsatte samme vår et pilotprosjekt for å teste ut ny modell for tilsyn med kvalitetsarbeidet. NOKUT inviterte sju vitenskapelige høyskoler til å gjennomgå et tilsyn som en del av pilotprosjektet. Tilsynet skulle telle som et ordinært tilsyn for de institusjonene som gjennom pilotprosjektet fikk vurdert kvalitetsarbeidet sitt til å være tilfredsstillende eller til å inneha enkelte mangler. Dersom de sakkyndige vurderte at kvalitetsarbeidet ikke hadde kommet langt nok med hensyn til å tilfredsstillende gjeldende krav, ville tilsynet ikke gå videre til vedtak i NOKUTs styre. Institusjonen vil da motta komiteens rapport og inngå i tidsplanen for ordinært tilsyn etter 2019. Institusjonene har hatt kort tid på seg til å implementere de nye kravene til institusjonenes kvalitetsarbeid, og det var derfor forventet at flere institusjoner ville få vurdert kvalitetsarbeidet sitt til å inneha mangler.

NOKUT vil takke Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo for å ta del i NOKUTs pilotprosjekt for tilsyn med institusjonens kvalitetsarbeid.

Den sakkyndige komiteen som har ført tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo vurderte skriftlig dokumentasjon fra institusjonen, besøkte institusjonen den 11. og 12. april 2018 og leverte sin rapport 26. juni 2018.

Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Nina Skarpenes, rektor, Politihøgskolen – komiteleder
- Ole Lützow-Holm, professor, Göteborgs universitet
- Dag Husebø, professor og prorektor, Universitetet i Stavanger
- Aurora Skagen, student, UiT Norges arktiske universitet

Seniorrådgiver Birgitte Ulvevadet og rådgiver Ingvil Urdal var med som saksbehandlere fra NOKUT. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid.

På bakgrunn av den sakkyndige komiteens vurdering, vedtok NOKUTs styre i oktober 2018 at det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo hadde enkelte mangler. Høgskolen ble bedt om å rette opp påpekte mangler i § 4-1 (3) innen 25. april 2019. På bakgrunn av ny dokumentasjon fra 24. april gjorde den sakkyndige komiteen en ny vurdering.

NOKUTs styre fattet 12. september 2019 følgende vedtak:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo er tilfredsstillende. Alle krav i studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt.

Oslo, 12. september 2019

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Om tilsynet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	1
2	Om Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og organisering av kvalitetsarbeidet	2
	Om Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	2
	Organiseringen av kvalitetsarbeidet.....	4
3	Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet	5
	§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte	5
	§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur	7
	§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav	11
	§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon.....	14
	§ 4-1 (5) Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet	16
	§ 4-1 (6) Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje	18
4	Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	19
	Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid.....	19
	Krav til oppretting.....	20
5	Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT	21
	Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid.....	21
	Komiteens råd til de enkelte ledd	21
	Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens kvalitetsarbeid fra et overordnet perspektiv	22
6	Institusjonens uttalelse til komiteens rapport	23

1 Om tilsynet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) ble 16. oktober 2017 bedt om å sende inn dokumentasjon om sitt systematiske kvalitetsarbeid knyttet opp til kravene i studietilsynsforskriften, kapittel 4, til NOKUT. I tillegg til kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå valgte NOKUT å føre tilsyn med kvalitetsarbeidet ved følgende tre studietilbud:

- Master i design (2-årig)
- Master i arkitektur
- Ph.d.-programmet

AHO sendte inn dokumentasjon av kvalitetsarbeidet 1. februar 2018, og har også ettersendt dokumenter etter spørsmål fra NOKUT og den sakkyndige komiteen.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert det systematiske kvalitetsarbeidet ved AHO er rektor Nina Skarpenes (Politihøgskolen), professor Ole Lützow-Holm (Göteborgs universitet), prorektor Dag Husebø (Universitetet i Stavanger) og student Aurora Skagen (UiT Norges arktiske universitet). Skarpenes har vært komiteens leder. NOKUTs saksbehandlere har vært Birgitte Ulvevadet og Ingvil Urdal, og Birgitte Ulvevadet har vært prosjektleder for tilsynet.

Komiteen var på institusjonsbesøk ved AHO den 11. og 12. april 2018, og gjennomførte intervjuer med ledergruppen, representanter fra tidligere og nåværende styre, representanter fra Læringsmiljøutvalget, representanter fra Undervisningsutvalget, representanter fra Forskningsutvalget, representanter fra programutvalgene for de utvalgte studietilbud, undervisere fra de utvalgte studietilbud, noen studenttillitsvalgte fra BA- og MA-nivå, noen ph.d.-studenter inkludert tillitsvalgte fra ph.d.-utdanningen og ordinære studenter på BA- og MA-nivå.

Vurderingene i de sakkyndiges rapport er basert på dokumentasjon som er mottatt fra institusjonen 1. februar 2018, intervjuer fra institusjonsbesøket 11. og 12. april 2018, supplerende dokumentasjon mottatt 1. mars 2018, og ny dokumentasjon 24. april 2019 for oppretting av mangler. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen i saken er tilgjengelig i NOKUTs offentlige postjournal.

2 Om Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og organisering av kvalitetsarbeidet

Om Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

AHO er en statlig vitenskapelig høyskole som gir utdanning innen arkitektur, arkitekturvern, design, landskapsarkitektur og urbanisme. Arkitekturhøgskolen ble etablert som en selvstendig høyskole i 1962. I 1996 ble industridesign overført til AHO og i 2005 byttet høyskolen navn til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. AHOs utdanningstilbud, forskning og prosjektutvikling fokuserer på formgivning gjennom kritisk reflekterende praksis, teoriutvikling og historisk orientering. Fagtradisjonene har både en eksperimentell og kunstnerisk retning, i tillegg til en profesjonsorientering.

Styret er institusjonens øverste organ. Styret har 11 faste medlemmer, hvor ekstern styreleder og tre eksterne representanter er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. De øvrige syv styremedlemmene er fire ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger, en teknisk-administrativt ansatt og to studenter. I perioden 2017-2021 er Gunnar B. Kvaran styreleder.

Rektor er AHOs øverste faglige og administrativt leder og rapporterer til styret. Rektors oppgaver er blant annet å fremme forslag til styret om målsettinger og strategier, utarbeide strategier og hovedretningslinjer for virksomheten ut fra styrets beslutninger og lede høyskolens arbeid med kvalitetssikring og evaluering. Rektor har et spesielt ansvar for arbeidet i de strategiske utvalgene Undervisningsutvalget og Forskningsutvalget, og for internasjonalisering og internasjonale kontaktnettverk. I perioden 2014-2018 er Ole Gustavsen rektor. Han fikk 18. april 2018 fornyet åremålet for fire år. I tillegg til rektor og to administrative direktører består ledergruppen av fire instituttledere, studiesjef og kommunikasjonssjef.

I 2017 hadde AHO 666 studenter. I 2010 var det 584 studenter og i 2000 var det 348 studenter. Den prosentvise veksten i studenttall har vært høyere enn i sektoren som helhet.

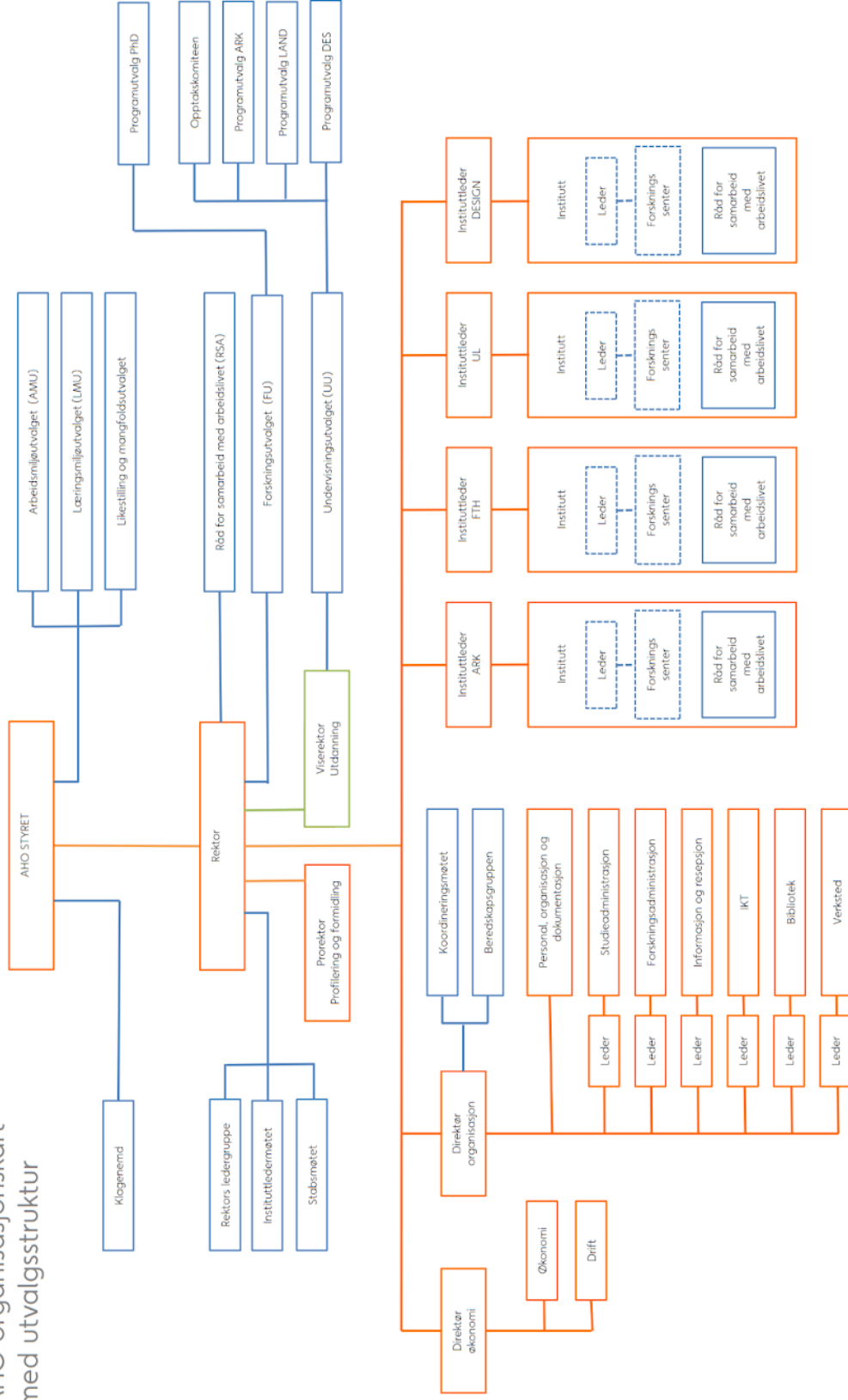
AHO har en sentraladministrasjon og fire institutter:

- Institutt for arkitektur
- Institutt for form, teori og historie
- Institutt for urbanisme og landskap
- Institutt for design

Institusjonen tilbyr åtte studietilbud på masternivå, hvorav tre er femårige, to er toårige, og to er erfaringsbaserte, og et ph.d.-program.

Strategi 2020 er AHOs gjeldende strategidokument og ble vedtatt i 2011. Strategi 2020 er bygget opp rundt 5 målformuleringer pluss et innledende kapittel om identitet og faglig profil. Mål 1: utdanning, mål 2: forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, mål 3: formidling og samfunnsoppdrag, mål 4: forvaltning, og mål 5: personalet.

AHO organisasjonskart med utvalgstruktur

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Organiseringen av kvalitetsarbeidet

NOKUT har tidligere gjennomført to evalueringer av system for kvalitetssikring av utdanningen ved AHO i henholdsvis 2005 og 2011. AHO fikk godkjent sitt system for kvalitetssikring begge ganger.

Styret har det overordnede ansvaret for høyskolens drift, er ansvarlig for å sikre at AHO til enhver tid driver i henhold til gjeldende lover og regler, innenfor gjeldende budsjettrammer og de oppgaver som høyskolen er pålagt å ivareta på best mulig måte. Styret mottar årlig en rapport om kvalitetsarbeidet ved høyskolen og skal godkjenne vesentlige endringer i studietilbud som har betydelig økonomiske og/eller faglige innvirkninger.

Rektor er AHOs faglige og administrative leder med ansvar for å lede og føre tilsyn med institusjonens samlede virksomhet. Rektor utarbeider strategier og retningslinjer for høyskolens virksomhet ut fra beslutninger tatt i AHOs styre. Rektor arbeider med et team av mellomledere på faglige og administrativ side, og har et særlig ansvar for å styrke og videreutvikle AHOs faglige profil.

Undervisningsutvalget har ansvaret for å evaluere, kvalitetssikre og utvikle AHOs samlede utdanningstilbud. Det gjøres i overenstemmelse med styrets vedtak og signaler, kvalitetssikringssystem, budsjett og i henhold til lov og forskrift. Leder er rektor, prorektor eller instituttleder med undervisningsansvar. Undervisningsutvalget rapporterer til rektor, og har ansvar for å legge frem studiekvalitetsrapport for styret én gang i året, og alle møtereferater blir oversendt styret og tilgjengeliggjort for alle ansatte ved AHO.

Forskningsutvalget skal foreslå tiltak for å utvikle forskning ved AHO og kvalitetssikre AHOs forskning, forskerutdanning og er tilsetningsutvalg for stipendiater ved høyskolen. Forskningsutvalget skal sikre at forholdene legges best mulig til rette for forskning og best mulig til rette for forskningsresultater. Leder for forskningsutvalget må ha fast stilling ved AHO og oppnevnes av styret. Forskningsutvalget rapporterer til rektor om sitt arbeid, og alle møtereferater blir oversendt styret og tilgjengeliggjort for alle ansatte ved AHO.

Fra 2017 har hvert program ved AHO et eget programutvalg. Programutvalgene har ansvaret for å kvalitetssikre alle emner som tilbys i studieprogrammet, sikre det overordnede læringsutbyttet, påse at lover og forskrifter etterfølges og gjennomføre semestervise evalueringer av programmene. Programutvalgene rapporterer til undervisningsutvalget om sitt arbeid gjennom den årlige studiekvalitetsrapporten.

3 Om vurdering av ny dokumentasjon for oppretting av mangler

Komiteen vurderte at AHO hadde enkelte mangler i sitt kvalitetsarbeid og foreslo en frist på seks måneder til oppretting. Vedtak ble fattet i NOKUTs styre 25. oktober 2018. Den 24. april 2019 sendte AHO inn ny dokumentasjon for oppretting av de påpekte manglene.

4 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav i § 4-1. Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet

I dette kapittelet gjengis komiteens vurderinger, konklusjoner og krav til oppretting slik de var for første vedtak i NOKUTs styre i oktober 2018. I tillegg foreligger det nye vurderinger og konklusjon fra komiteen for § 4-1 (3) basert på ny dokumentasjon for oppretting mottatt 24. april 2019.

§ 4-1 (1) **Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte**

Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurderinger

AHOs gjeldende strategidokument, Strategi 2020, er bygget opp rundt fem målformuleringer samt et innledende kapittel om identitet og faglig profil. De fem målformuleringene omfatter mål 1: *Laboratorium og verksted* (utdanning), mål 2: *Eksperimenterende og akademisk* (forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid), mål 3: *Samfunnsengasjert og profesjonsorientert* (formidling og samfunnsoppdrag, mål 4: *Profesjonell, effektiv og handlekraftig* (forvaltning), og mål 5: *En utfordrende arbeidsplass* (personalet). AHO fastslår i sin redegjørelse til NOKUT at programkvalitet er et fokusområde som gjennomsyrrer de aller fleste strategipunktene.

Kvalitetsarbeidet er ikke eksplisitt beskrevet i det overordnede strategidokumentet, men AHO har utarbeidet handlingsplaner for 2017-2020 hvor det går klart frem hvordan høyskolen skal sikre at hvert enkelt av målene i den overordnede strategien skal oppnås gjennom spesifikke og kontinuerlige aktiviteter i kvalitetsarbeidet. Handlingsplanene inneholder detaljerte beskrivelser av både aktivitet, ressurser, ansvar og frister. I tillegg har styret høsten 2017 vedtatt en særskilt handlingsplan for oppfølging av stortingsmelding *Kultur for kvalitet* som også gir føringer for hvordan AHO skal arbeide med kvalitet og ansvar for ulike tiltak. Handlingsplanene er behandlet i høyskolens styre, og revideres årlig frem til ny strategiperiode.

I redegjørelsen til NOKUT skriver høyskolen at de har valgt å dele inn programkvalitet i fem ulike kvalitetsindikatorer: inntakskvalitet, programdesign, resultatkvalitet, relevans og internasjonalisering. Kvalitetsparameterne og kvalitetsindikatorerne i kvalitetssystemet dekker etter komiteens vurdering vesentlige områder av betydning for studentenes læringsutbytte. Men komiteen merker seg at kvalitetsområdene som er definert i AHOs strategi, ikke eksplisitt rommer undervisnings- og vurderingskvalitet, og anbefaler at dette defineres inn blant høyskolens kvalitetsområder.

Det er noe ulikt hvordan AHO beskriver kvalitetsindikatorer og kvalitetsparametere i den innsendte dokumentasjonen. I studie kvalitetsrapporten for studieåret 2016/2017 trekkes følgende «parametere for studie kvalitet» frem: opptakskvalitet, studieprogramkvalitet, evaluering og klagebehandling, studieprogresjon og kandidatproduksjon samt kvalitet på støttefunksjoner. Disse parameterne skiller seg noe fra de kvalitetsindikatorerne som er beskrevet i AHOs redegjørelse til NOKUT, som vi har

beskrevet over. Under institusjonsbesøket fremsto det heller ikke som det er en helt klar forståelse blant alle ansatte for hva som er AHOs kvalitetsområder og kvalitetsindikatorer.

Et helhetlig system for kvalitetssikring av utdanningenes kvalitet ved AHO er imidlertid ikke samlet og beskrevet. At institusjonens kvalitetssystem er spredt i mange ulike dokumenter kan gjøre det vanskelig å få oversikt over systematikken i kvalitetsarbeidet. Etter komiteens skjønn vil en beskrivelse av forholdet mellom handlingsplaner og strategi i en systembeskrivelse eller en kvalitetshåndbok gjøre høyskolens kvalitetsarbeid mer konsistent. Fravær av en slik beskrivelse kan gå på bekostning av synligheten og oversikten i kvalitetsarbeidet. På denne bakgrunn anbefaler komiteen at AHO utarbeider en formell beskrivelse av kvalitetssikringssystemet, og videre at strategien kobles enda tydeligere til høyskolens kvalitetsarbeid med klare målsetninger som også mer eksplisitt er knyttet til utdanningskvalitet.

I forbindelse med tilsynet har AHO sendt inn en rekke sentrale dokumenter i kvalitetsarbeidet, blant annet overordnet strategi, handlingsplaner som operasjonaliserer strategien, delegasjonsreglement, funksjonsbeskrivelser og retningslinjer for alle de utvalgene som har formelle roller i høyskolens systematiske kvalitetsarbeid. Det er gitt flere eksempler på hvordan kvalitetsarbeidet gjennomføres i praksis blant annet gjennom ulike rapporter og evalueringer. Summen av denne dokumentasjonen viser at AHO har systemer som er opptatt av å sikre kvaliteten i høyskolens studietilbud.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (1) er godkjent

§ 4-1 (2) *Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur*

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurderinger

Forankring

Kvalitetsarbeidet er tydelig forankret i AHOs styre og ledelse. Det er en klar delegeringsstruktur ved AHO, og gjennom delegasjonsreglementer og funksjonsbeskrivelser mener komiteen at det er tydelig hvem som har ansvar for hva. Det er en høy andel av interne representanter i styret, noe som også bidrar til en tett kobling mellom kvalitetsarbeidet og styrets arbeid. Styret behandler årlig rapport om studiekvalitet, og AHO har også gitt gode eksempler både i dokumentasjonen og i intervjuer på at saker knyttet til studiekvalitet jevnlig bringes opp til styret. Det er også flere eksempler på initiativer og bestillinger fra styret knyttet til studiekvalitet. Studenter har representanter i alle formelle utvalg i tillegg til representanter i styret.

Utvalgsstrukturen sikrer en god forankring av kvalitetsarbeidet ved AHO. Undervisningsutvalget har delegert beslutningsmyndighet for studierelaterte saker på 1. og 2. syklus, mens forskningsutvalget har delegert beslutningsmyndighet på 3. syklus. Høsten 2017 etablerte AHO programutvalg for hvert studieprogram, som har ansvar for å kvalitetssikre alle emner som tilbys i programmet, sikre det overordnede læringsutbyttet, påse at lover og forskrifter etterfølges og gjennomføre semestervise evalueringer av programmet.

Programutvalg ble etablert med mål om å styrke programledelsen ved høyskolen og få et mer helhetlig koordinert perspektiv på utdanningen, og AHO er i gang med å sikre gode arbeidsprosesser og en tydelig ansvarsfordeling mellom programutvalgene og Undervisningsutvalget. Komiteen har inntrykk av at dette er et godt grep for å få en større kontroll på programkvaliteten, ikke minst ved arkitekturprogrammet som drives av tre institutter med ganske ulik profil. Komiteen ser imidlertid en utfordring knyttet til sammensetting i programutvalgene og linjestrukturen ved AHO. Programutvalgene ser ut til å være gitt en plass og funksjon i den faglige linjen overordnet instituttledere, samtidig har instituttledere personalansvar for de som sitter i programutvalgene.

I intervjuet med representanter fra programutvalgene ble det klart at det ikke finnes retningslinjer for hvordan uenighet mellom programutvalgene og instituttledere skal håndteres, men siden programutvalgene er ansvarlig for den totale helheten og sammenhengen, er det naturlig at programutvalgene henvender seg til Undervisningsutvalget for å ta opp denne type utfordringer. I følge retningslinjene for Programutvalget skal utvalget bestå av tre faglig ansatte og to studenter, men det fremgår ikke hvilken stilling de faglige skal inneha og om instituttledere skal være representert. Ledelsen er bevisst problemstillinger knyttet til programutvalgenes organisering og er i gang med å diskutere problemstillinger og løsninger. Komiteen har tillit til at høyskolen finner en god måte å organisere utvalget på.

Kultur

Komiteen oppfatter at det er en sterk kvalitetskultur ved AHO i form av at både ansatte og studenter viser et høyt engasjement og det settes høye standarder for utdanning og forskning. I henhold til tall fra Studiebarometeret og Underviserundersøkelsen er studentene ved AHO blant de studentene i landet

som er mest tilfreds med kvaliteten på studiene sine. Komiteens inntrykk er at det faglige samvirket mellom studenter og fagansatte er veldig bra, og at det praktiseres en studentorientert læring hvor studentene er involvert i det akademiske fellesskapet. De ansatte oppfordres til forskning som inkluderer studenter, noe komiteen også anser som en klar indikasjon på at det fremmes en kvalitetskultur blant de ansatte.

AHO er svært sterk på relevans gjennom en nærhet til bransjen som bidrar positivt til kvalitetskulturen. En stor del av underviserne ved AHO er aktive i arbeidslivet innenfor design- eller arkitekturfeltet ved siden av sin stilling ved AHO, noe som sikrer høy relevans i utdanningen. Selv om nærheten til praksisfeltet bidrar positivt til kvalitetskulturen, vil likevel komiteen påpeke at en slik nærhet kan føre til en reproduksjon av normer og praksiser som finnes ute i bransjen. Studentenes arbeidsbelastning i studiene, kan speile forventninger i bransjen. Komiteen mener at AHO må være bevisst hvordan de sikrer at utdanningen ikke ensidig er tuftet på bransjens forventninger, men også kan bidra til å utfordre bransjen på ulike vis. Komiteen har ingen indikasjon på at dette er en mangel i kvalitetskulturen, men anbefaler at AHO i kvalitetsarbeidet viser en sterkere bevissthet rundt hvordan høyskolen sikrer en kritisk uavhengighet

AHO gir årlig ut en rekke priser for studentenes arbeider i samarbeid med bransjen, blant annet i forbindelse med utstillingen og studentkonkurransen AHO Works Award. I siste studiekvalitetsrapport er det listet opp 33 ulike priser årlig som gis til studentarbeider, som ikke inngår i det den formelle vurderingen av oppnådd læringsutbytte, men som skjer på siden av det formelle utdanningsløpet. Slike priser innebærer en synliggjøring av studentenes arbeid i bransjen, og kan være insentiver for kvalitet. Bransjen som studentene skal ut i etter endt utdanning, er i stor utstrekning konkurransebasert, og det er ifølge AHO naturlig at utdanningen forbereder studentene på dette. AHO legger stor vekt på relevans og resultat kvalitet i kvalitetsarbeidet sitt, og komiteen mener derfor at det bør uttrykkes en klar bevissthet rundt hvordan AHO kvalitetssikrer prisporteføljen og prisenes relevans for studiekvaliteten. Komiteen mener at dette med fordel kan tydeliggjøres i AHO sitt kvalitetsarbeid.

AHO er en relativt liten institusjon med en liten studieportefølje, og med korte avstander og tette relasjoner mellom lærere og studenter. Det er dermed naturlig at det foregår en stor grad av uformelt kvalitetsarbeid ved høyskolen, som bidrar positivt til kvalitetskulturen blant annet gjennom tett dialog og uformelle tilbakemeldinger om studienes kvalitet som ledd i forbedringsarbeidet ved høyskolen. Komiteen vil samtidig understreke viktigheten av at det uformelle arbeidet ikke går på bekostning av det formelle og dokumenterte kvalitetsarbeidet. Selv om det er utstrakt grad av uformelt kvalitetsarbeid ved AHO, så mener komiteen å se at dette eksisterer sammen med et formelt system med tydelig forankring og ansvarsfordeling, og hvor resultater og prosesser i kvalitetsarbeidet dokumenteres.

Utdanninger som innebærer mye en-til-en veiledning og nære relasjoner mellom studenter og undervisere, krever systemer som sikrer at ikke relasjonen til veilederen og/eller underviser kommer i veien for studentenes mulighet til å gi uavhengige tilbakemeldinger. Selv om enkelte studenter vil benytte seg av lave terskler for å gi tilbakemeldinger uformelt, er komiteen av den oppfatning at de stemmene som når frem gjennom uformelle kanaler, nødvendigvis ikke er de som reflekterer helhetsbildet. Komiteen mener at slike tette forhold krever at det legges til rette for anonyme kanaler for studenter der de kan komme med tilbakemeldinger. AHO har tilrettelagt for dette gjennom et varslingsskjema som studenter kan fylle ut og sende til studiesjef. Komiteen mener at studentene i

tillegg bør ha muligheten til å melde fra om utfordringer til en nøytral person, for eksempel et studentombud.

Mange undervisere ved AHO har tung erfaring fra bransjen, men uten at de nødvendigvis har formalisert pedagogisk kompetanse. I kvalitetsrapporten for 2016/2017 går det frem at økt pedagogisk kompetanse for ansatte er et prioritert mål for høyskolen, og at det er etterspurt fra både undervisere og studenter. I både handlingsplan for utdanning knyttet til strategien og i handlingsplanen for oppfølging av Stortingsmelding *Kultur for kvalitet*, er pedagogisk basiskompetanse og meritteringsordninger for alle ansatte et tydelig mål med konkret beskrivelse av hvem som har ansvar, ressurser som kreves, når arbeidet ble igangsatt og at frist for ferdigstilling av det pedagogiske opplegget er innen utgangen av 2018. Komiteen ser at AHO er i gang med å utarbeide kurs for pedagogisk basiskompetanse for å heve den utdanningsfaglige kompetansen blant de faglig ansatte. Styre og ledelse ved AHO bekreftet i intervjuer at dette arbeidet er godt i gang, selv om kurset ennå ikke er implementert på tidspunktet for tilsynet. Forskningsutvalget arbeider med hvordan høyskolen kan formalisere veiledningskompetansen for veiledere på ph.d.-nivå og ønsker å se hvordan dette kan henge sammen med det pedagogiske kurset som er under etablering.

Studentdemokrati

AHO påpeker i sin redegjørelse at det på grunn av høyskolens størrelse og studentenes tidsbruk på studiene har vært en utfordring å etablere et velfungerende studentdemokrati. I henhold til Studiebarometeret er studentene ved AHO blant de studentene som legger mest arbeidstid i studiene, noe som trekkes frem som en viktig årsak til at det har vært vanskelig å sikre studentrepresentasjon i alle råd og utvalg. Dette ble også bekreftet fra flere under institusjonsbesøket. Samtidig kom det tydelig frem at studentorganet ved AHO, SAHO, det siste året har gjennomgått en omstrukturering fra bunnen av og i stor grad blitt revitalisert som en større og bedre fungerende organisasjon.

Komiteen oppfatter at tillitsvalgte studenter, studentpolitikere og studentrepresentanter i de ulike utvalgene ved AHO i dag er en sentral del av kvalitetsarbeidet, og at de bidrar sterkt inn i AHOs kvalitetsarbeid. Komiteens inntrykk er imidlertid at dette i stor grad er initiert og drevet av studentene selv, og det er litt uklart for komiteen i hvor stor grad institusjonens ledelse systematisk legger til rette for studentorganets arbeid og hvor sterk den institusjonelle forankringen av studentorganets arbeid er. Dette handler om forhold som studentorganets økonomiske rammefaktorer, opplæring og veiledning til de studenttillitsvalgte og formidling av resultater fra kvalitetsarbeidet til den brede studentmassen. De studenttillitsvalgte forteller at administrasjonen støtter godt opp om deres arbeid. Studentorganet har jevnlig møter med rektor og studiesjef, de opplever å bli hørt i utvalgene og de blir involvert tidlig i ulike prosesser. I rapporten fra SAHO står det at studentorganet har innsyn i alle evalueringer og tiltak som iverksettes på bakgrunn av evalueringresultater. Komiteen vil påpeke at det likevel tillegges en sårbarhet i studentorganets arbeid som AHO må være bevisst, dersom studentorganets funksjon i for stor grad hviler på studentenes eget initiativ. Komiteen vil videre påpeke at det skal inngås en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan (jf UH-loven §4-1 (3)).

Komiteen ble også informert under institusjonsbesøket om at studentorganet har stor del av ansvaret for å formidle resultater av kvalitetsarbeidet til studentene. Ordinære studenter gis ikke tilstrekkelig tilgang til resultater fra studentevalueringer og hvordan disse følges opp. Det rapporteres på resultater fra semesterevalueringer i programutvalgene, men resultatene blir først og fremst tilgjengelige for studenter som sitter i slike utvalg. Ved institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av at informasjonsdeling nedover i organisasjonen sikres ved at resultater fra kvalitetsarbeidet gjøres

tilgjengelig gjennom rapporter, evalueringer samt referater fra utvalgsmøter og styret, i tillegg til muntlig informasjon fra studenttillitsvalgte og i mer uformelle kanaler. Komiteen vurderer det likevel dithen at informasjon om resultater og tiltak i kvalitetsarbeidet nedover i organisasjonen med fordel kunne ha vært enda mer proaktiv og tydelig. Det er AHOs ansvar å sikre at informasjonsflyten fungerer ikke bare til studenttillitsvalgte, men også til ordinære studenter, og komiteen anbefaler AHO å sette dette bedre i system. Hvordan studentenes tilbakemeldinger har blitt håndtert kunne for eksempel gjerne tas inn som formell del av studiekvalitetsrapporten.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (2) er godkjent

§ 4-1 (3)   *Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav*

Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.

Vurderinger

AHO viser til flere ulike kilder som til sammen danner grunnlag for å kontrollere krav i kapittel 2 i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-4. I den skriftlige dokumentasjonen fra AHO er det lagt ved retningslinjer som viser hvilke vurderinger høyskolen bruker for dette formålet. Gjennom intervjuene ga både ledelsen, representanter fra Undervisningsutvalget, Forskningsutvalget og programutvalgene uttrykk for god kjennskap til de krav som stilles til studietilbudene i studietilsynsforskriftens kapittel 2.

AHO har lagt ved eksempel på to akkrediteringer av studieprogram; en toårig internasjonal master i design og en femårig fellesgrad i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT Norges arktiske universitet. Komiteen ser at disse søknadene har gjennomgått en solid saksbehandling hvor alle relevante krav i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften er grundig vurdert. Selv om AHO har dokumentert eksempler på at disse akkrediteringene er gjennomført i tråd med forskriftsfestede krav, har de imidlertid ikke etablert en fast prosedyre for hvordan nye studietilbud skal etableres.

AHO har heller ikke noe etablert system for internkontroll for å sikre at eksisterende studietilbud oppfyller alle krav i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. Både i den tilsendte dokumentasjonen og under intervjuene viser AHO til flere ulike eksempler på evalueringer og revideringer som er gjennomført som ledd i høyskolens arbeid for forbedring og utvikling av utdanningene. For eksempel er det gjennomført en stor revidering av hele design-programmet, både det femårige og enkelte andre programmer, for å speile disse mot ny studietilsynsforskrift. Selv om dette er et godt eksempel på internkontroll, inngår det ikke som del av et formelt system for internkontroll. Høyskolen må, for å oppfylle forskriftens krav, etablere en ordning for å systematiske kontrollere at alle studietilbud oppfyller gjeldende krav.

AHO innhenter eksterne perspektiver for forbedring og utvikling av sine studietilbud. I 2013 gjennomførte høyskolen for eksempel ekstern evaluering av master i arkitektur og master i industrideign. Høyskolen har imidlertid ikke etablert et system for å gjennomføre periodiske evalueringer av alle studietilbud, i henhold til studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2). AHO må derfor etablere en ordning for periodiske evalueringer av alle studietilbud, med fastsatte intervall mellom evalueringene.

Ifølge studiekvalitetsforskriften skal institusjonene på egnet måte involvere studenter, representanter fra det profesjons- eller samfunnsområdet studietilbudet inngår i og eksterne faglige representanter i periodiske evalueringer. Studiekvalitetsforskriften regulerer ikke hvordan de periodiske evalueringene skal innrettes ut over dette. Slike evalueringer kan benyttes til å sikre en systematisk ekstern kontroll med krav i gjeldende forskrifter eller de kan benyttes som del av den systematiske innhenting av informasjon fra eksterne i kvalitetsarbeidet.

AHO påpeker selv at de gjennomgår alle emnebeskrivelsene to ganger i året, hvor revidering av studieplaner diskuteres og eventuelt vedtas i Undervisningsutvalget og Forskningsutvalget. Denne gjennomgangen er, slik komiteen oppfatter det, en justering av tematikk og oppgaver innenfor emnet for å sikre at studieprogrammenes innhold og oppbygging av emner fører frem til læringsutbytte. Komiteen anser ikke at gjennomgangen innebærer systematisk kontroll opp mot spesifikke krav i forskrifter.

AHO påpeker selv i sin redegjørelse at de har en liten og relativt fast studieportefølje. Kravet om at institusjonene skal ha ordninger for å kontrollere at nye og eksisterende studietilbud oppfyller gjeldende krav fastsatt i forskrifter gjelder imidlertid uavhengig av størrelse, og AHO må utarbeide og dokumentere faste ordninger for en slik systematisk internkontroll.

Konklusjon

Kravet er ikke oppfylt, § 4-1 (3) er ikke godkjent

Krav til oppretting

- AHO må dokumentere skriftlig at høyskolen har ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillter kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §§ 3-1 til 3-4 og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.
- AHO må etablere en ordning for periodisk evalueringer av alle studietilbud, jf. krav i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2).

Ny vurdering etter oppretting

AHO har utviklet to skriftlige retningslinjer som skal bidra til at høyskolen oppfyller de formelle kravene i § 4-1 (3).

Komiteen bemerket i sin opprinnelige vurdering av § 4-1 (3) at akkrediteringssøknadene vedlagt i dokumentasjonen hadde gjennomgått en solid saksbehandling hvor alle relevante krav i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften var grundig vurdert og gjennomført i tråd med forskriftsfestede krav. AHO hadde imidlertid ikke etablert en fast prosedyre for hvordan nye studietilbud skulle etableres. *Retningslinjer for etablering av nye studietilbud ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo* ble vedtatt av styret 6. mars 2019. Retningslinjene beskriver saksgangen fra innledende vurderinger og frem til etablering av nytt studietilbud. Før etablering av nytt studietilbud tar sted skal det blant annet gjøres vurderinger rundt strategiske hensyn og økonomi, samt at studietilbudet tilfredsstillter krav i lov og forskrift. Her vurderes blant annet relevans og rekruttering, samt fagmiljø og kobling til forskning. Forslag til studieplan og læringsutbyttebeskrivelser skal legges ved saken.

Retningslinjer for periodiske evalueringer (programevalueringer) ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo ble vedtatt av styret 6. mars 2019. AHO viser til at det skal gjennomføres periodiske evalueringer av alle studietilbud ved høyskolen. Disse retningslinjene gjelder for gradsgivende

studieprogram. Rektor eller den rektor gir myndighet har ansvar for at periodiske evalueringer gjennomføres hvert 6. år, og at resultater fra evalueringene blir fulgt opp.

Det fremkommer i dokumentasjonen at ordningen skal brukes *både* i forbindelse med revidering av akkreditering og til kvalitetsutvikling. Evalueringene skal brukes til periodisk kontroll med at alle eksisterende studietilbud tilfredsstillende gjeldende krav i lov og forskrift. Ordningen skal også kontrollere kvaliteten i de fem fokusområdene - inntakskvalitet, programdesign, resultat kvalitet, relevans og internasjonalisering. Etter komiteens vurdering er dette riktig grep for å sikre kvaliteten på alle studieprogram. Evalueringene skal munne ut i en rapport som sendes AHOs styre til orientering. Eksterne aktører skal delta i evalueringsarbeidet, og det skal utarbeides en handlingsplan på bakgrunn av funnene i evalueringene.

Komiteen anser at AHOs retningslinjer for akkreditering av nye studier og retningslinjer for periodiske evaluering er i tråd med kravene i lov og forskrift. Nå når retningslinjer er vedtatt, oppfordrer komiteen AHO til å utarbeide rutinebeskrivelser og maler for både periodiske evalueringer og akkrediteringssøknader, for å sikre at disse tar med alle relevante vurderinger av betydning.

Siden *Retningslinjer for periodiske evalueringer (programevalueringer) ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo* og *Retningslinjer for etablering av nye studietilbud ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo* er nylig vedtatt, baserer komiteen vurderingen på AHOs retningslinjene slik de er utformet og vurderer ikke hvordan disse fungerer i praksis.

Ny konklusjon etter oppretting

Kravene i § 4-1 (3) er oppfylt

§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon

Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurderinger

AHO har ikke noen felles systembeskrivelse eller rutine/-prosedyrebeskrivelse som beskriver hva slags informasjon om utdanningenes kvalitet som systematisk innhentes, hvordan den innhentes og av hvem, fra hvilke kilder og på hvilke tidspunkter. Dette gjør det litt vanskelig for komiteen å få oversikt over hvordan innhenting av informasjon foregår i praksis, og hvor målrettet innhenting av data er. Ut fra den innsendte dokumentasjonen som omfatter årshjul og eksempler på rapporter og evalueringer i kvalitetsarbeidet, ser komiteen imidlertid at AHO systematisk innhenter relevant informasjon om utdanningenes kvalitet fra en rekke ulike kilder for å vurdere kvaliteten på studietilbudene.

Høgskolen innhenter årlig informasjon fra DBH om nøkkeltall om opptak, internasjonalisering, gjennomstrømming og frafall, studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon.

Når det gjelder innhenting av informasjon, gjennomføres det studentevaluering i alle emner på alle nivåer på slutten av hvert semester. Videre gjennomføres det jevnlig kandidatundersøkelser blant kandidater med gradsvitnemål. Ph.d.-studentene leverer årlig evaluering gjennom skjemaet «Individual Study Plan», hvor de både evaluerer egen fremdrift, men også gir tilbakemeldinger på programmet. Her evaluerer ph.d.-studentene undervisningen, emnenes innhold, oppfølging, veiledningens hyppighet og form, samarbeidet med veileder og om de har oppnådd forventet læringsutbytte. Høgskolen bruker også resultater fra studiebarometeret systematisk i sitt kvalitetsarbeid.

Det innhentes også jevnlig tilbakemeldinger fra bransjen, blant annet gjennom årlig gjennomgang av arbeidet til første års ph.d.-studenter, og årlige diplomrapporter fra eksterne sensorer, utstillinger og priser. I diplomrapportene vurderer ekstern sensor den faglige kvaliteten i studentenes sluttarbeid på masternivå. Det rapporteres ikke eksplisitt på programkvaliteten i disse rapportene, og komiteen anbefaler at evaluering av studieprogram og graden av oppnådd læringsutbytte legges inn i malen for slike sensorrapporter, da dette kan gi verdifull informasjon om studietilbudenes kvalitet. Videre anbefales det at høgskolen systematisk innhenter sensorrapporter også for andre emner enn kun det avsluttende selvstendige arbeidet (diplom-/masterarbeid).

AHO har dokumentert flere eksempler på innhenting av informasjon om høgskolens utdanning og forskning fra eksterne aktører. I 2013 gjennomførte høgskolen for eksempel ekstern evaluering av master i arkitektur og master i industridesign. De eksterne komiteene skrev hver sin rapport, hvor høgskolen deretter gikk systematisk gjennom de tilbakemeldingene som kom i evalueringsrapportene og gjorde justeringer i blant annet læringsutbyttet på programnivå og emnebeskrivelser på bakgrunn av innspill i rapporten. Høgskolen har også gjennomført en ekstern forskningsevaluering i oktober 2017.

Det innhentes som nevnt systematisk summative evalueringer fra studentene på emnenivå. Det er imidlertid lav svarprosent på flere av disse, noe som kan vitne om evalueringstretthet blant studentene. Med bakgrunn i dette bør AHO vurdere hvordan de kan gjennomføre studentevalueringer på mer

hensiktsmessige måter for å få nødvendig informasjon fra studentene i arbeidet med å videreutvikle studietilbudene. Dette kan for eksempel gjøres i form av mer utstrakt bruk av underviseevalueringer i emnene som skriftliggjøres.

AHO innhenter systematisk emneevalueringer på alle nivåer som det rapporteres på. På ph.d.-nivå innhentes det jevnlig evaluering på programnivå gjennom Individual Study Plan, men for masterutdanningene er det ingen tilsvarende systematisk informasjonsinnhenting på programnivå. I 2017 etablerte høyskolen programutvalg for alle studieprogram. I sin redegjørelse forklarer høyskolen at de så behov for å sikre bedre styring av sine studieprogram. En diskusjon rundt programutvalg og deres mandat har vært ført på alle nivåer i institusjonen frem til mandatene ble vedtatt av styret i 2017, noe også komiteen fikk bekreftet i samtale med bl.a. Undervisningsutvalget, de ansvarlige for de utvalgte studietilbud og undervisere. Innføring av programutvalg har vært et bevisst grep fra AHO sin side for å sikre at programmene gis en tydelig faglig ledelse og klart definerte ansvarsområder.

I følge retningslinjer for Programutvalg, skal utvalget ha «det løpende faglig ansvar for å sikre at studieprogrammer organiseres og gjennomføres som et helhetlig studieprogram med høy faglig kvalitet». Blant annet skal utvalget sikre at det gjennomføres semestervise evalueringer både på emne- og programnivå, årlig rapportere om kvalitetsarbeidet og evalueringer av undervisning til Undervisningsutvalget, følge opp evalueringsresultater og studenters tilbakemeldinger, samt gi tilbakemelding til studentene om resultater og tiltak. Komiteen mener at innføring av Programutvalg er et viktig grep som vil få stor betydning i høyskolens arbeid med å sikre kvaliteten på alle studieprogram. Programutvalgene er fremdeles så ferske at komiteen ikke har hatt mulighet til å vurdere hvordan utvalgene fungerer i praksis. Komiteen har likevel tiltro til at disse nye utvalgene vil kunne bidra positivt i det systematiske kvalitetsarbeidet med å sikre og utvikle kvaliteten i studietilbudene. Komiteen anbefaler at programutvalgene utarbeider en ordning for systematisk programevaluering hvor hele programmet ses under ett, med aggregert informasjon og analyse fra emnenivå og opp på programnivå.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (4) er godkjent

§ 4-1 (5) *Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet*

Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurderinger

Rapporteringslinjene i det systematiske kvalitetsarbeidet ved AHO går tydelig frem gjennom delegasjonsreglement, funksjonsbeskrivelser og retningslinjer for de ulike utvalgene. Informasjon om studiekvaliteten bringes systematisk oppover i utvalgsstrukturen fra programutvalgene til Undervisningsutvalget og Forskningsutvalget, og videre til rektor, som informerer styret. Før programutvalgene ble opprettet høst 2017 var det instituttene som sendte møtoreferat/rapporter til Undervisningsutvalget og Forskningsutvalget. AHO har også et fungerende LMU som årlig rapporterer til styret, og hvor påpekte mangler og forbedringspunkter følges opp med tiltak. Informasjonsflyten oppover er tydelig på institusjonsnivå gjennom ulike rapporter og evalueringer og referater. Tilsvarende rapporteres det systematisk på emnenivå, hvor resultater fra semesterevalueringene sammenfattes i en rapport som behandles av Undervisningsutvalget. Det er imidlertid ikke like tydelig for komiteen hvordan informasjon aggregeres og rapporteres på programnivå, jamfør vår vurdering av § 4-1 (4).

AHO dokumenterer flere eksempler på hvordan studierelaterte saker bringes opp til styret gjennom linjen og utvalgsstrukturen, og dokumenterer iverksetting av ulike tiltak for forbedring og utvikling av kvaliteten i studietilbudene. Blant annet har AHO dokumentert hvordan de har tatt resultatene fra de eksterne evalueringene som ble gjennomført i 2013 av master i industridesign og master i arkitektur på alvor, og at de har gjennomført en rekke tiltak for forbedring og utvikling av utdanningen, som man ser resultater av i dag. Dette bekreftes i komiteens samtaler med undervisere og representanter fra Undervisningsutvalget som forteller at programmet i industridesign fikk nytt navn og det ble gjennomført en større omstrukturering av hele programmet.

Komiteen er forelagt studiekvalitetsrapporter for de siste tre studieår ved AHO. I årsrapportene beskrives overordnet status og forbedringspunkter ved AHOs studieprogrammer knyttet til ulike kvalitetsparametere på bakgrunn av nøkkeltall og gjennomførte evalueringer. Rapportene inkluderer beskrivelse av tiltak som er gjennomført i siste studieår og tiltak for forbedring som skal iverksettes for det kommende studieåret. For at årlige rapporter om studiekvaliteten skal bli gode verktøy i kvalitetsarbeidet, kreves analyse og progresjon hvor det vises til hva som har vært effekten av aktuelle tiltak siste studieår. Dette sikrer nødvendig kontinuitet i kvalitetsarbeidet. Studiekvalitetsrapporten inneholder denne formen for tilbakeskuende og framoverskuende analyse for ph.d.-programmet, men dette er ikke like tydelig i rapportenes beskrivelser av masterprogrammene.

Komiteen ser at AHO skiller seg positivt ut i sektoren når det gjelder det systematiske arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten på ph.d.-programmet. Resultater fra kvalitetsarbeidet brukes aktivt for å forbedre kvaliteten på selve ph.d.-programmet, og ikke bare når det gjelder kvaliteten på avhandlingen og kandidatene. Komiteens inntrykk er at ph.d.-studentene selv har spilt en viktig pådriverrolle for å få til et aktivt kvalitetsarbeid, som det er viktig at ansvarlig ledelse ved AHO følger opp og tilrettelegger for.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (5) er godkjent

§ 4-1 (6)   *Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje*

Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje

Vurderinger

AHO har en liten studieportefølje med åtte studietilbud, og høyskolen oppgir i sin redegjørelse at de generelt er forsiktige med å opprette nye studieprogrammer. Høyskolen dokumenterer samtidig at resultater fra kvalitetsarbeidet, med særlig fokus på relevans og kvalitet, har inngått i endringer og utvidelse i høyskolens studieportefølje.

Opprettingen av en fellesgrad i landskapsarkitektur sammen med UiT er et slikt eksempel, hvor innspill fra fagmiljøer (ved UiT/AHO), næringsliv, offentlig sektor, studenter og lokalpolitikere har inngått i beslutningen om selve etableringen av studietilbudet.

Etableringen av en integrert toårig internasjonal master i design i 2017 er et annet eksempel, hvor resultater fra kvalitetsarbeidet knyttet til inntakskvalitet lå til grunn for opprettingen av studietilbudet. Ifølge redegjørelsen fra AHO, innpasset høyskolen tidligere studenter i den integrerte masteren i design, men både fagmiljø og studenter ga tilbakemelding om at mange innpassede studenter ikke hadde tilstrekkelig kompetanse til å følge emnene og at dette gikk på bekostning av programkvaliteten og relevansen i programmet. På bakgrunn av dette har AHO etablert en toårig master i design med definerte studieretninger hvor forkunnskaper avklares allerede i opptaket.

AHO har ikke et formelt system for hvordan de bruker resultater fra kvalitetsarbeidet i strategisk porteføljevurdering. Høyskolen har imidlertid dokumentert eksempler på hvordan resultater fra kvalitetsarbeidet har inngått i beslutningsgrunnlaget ved endring og utvidelse i studieporteføljen.

Konklusjon

Kravet er oppfylt, § 4-1 (6) er godkjent

5 Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen har enkelte mangler: Kravet i § 4-1 (3) er ikke oppfylt. Mangelen eller manglene er av en slik art at institusjonen må gjennomføre enkle tiltak for at de sakkyndige skal ha tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

§ 4-1 (3) System for akkreditering og re-akkreditering må settes i system, og det må etableres et system for periodisk evaluering av studieprogram og kortere utdanninger med fastsatte intervaller mellom evalueringene.

Begrunnelse

Kravene i fem av leddene i § 4-1 anses oppfylt av den sakkyndige komiteen: § 4-1 (1), § 4-1 (2), § 4-1 (4) § 4-1 (5) og § 4-1 (6).

Komiteen oppfatter at det foregår mye godt kvalitetsarbeid ved AHO, både formelt og uformelt. I henhold til tall fra Studiebarometeret og Underviserundersøkelsen er studentene ved AHO blant de studentene i landet som er mest tilfreds med kvaliteten på studiene sine.

Komiteen mener at kvalitetsarbeidet ved AHO er forankret i en strategi og dekker områder av vesentlig betydning for studentenes læringsutbytte. Et helhetlig system for kvalitetssikring av utdanningenes kvalitet ved AHO er imidlertid ikke samlet og beskrevet. Etter komiteens skjønn vil en beskrivelse av forholdet mellom handlingsplaner og strategi gjøre høyskolens kvalitetsarbeid mer konsistent. Kvalitetsarbeidet er godt forankret i styret og ledelse på alle nivåer, og AHO fremmer en kvalitetskultur blant ansatte og studenter gjennom kvalitetsarbeidet. Prosesser og rapporteringslinjer for systematisk innhenting og vurdering av utdanningskvaliteten er tydelig beskrevet, roller og ansvarsdeling i kvalitetsarbeidet fremgår og ledelsen bruker kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å forbedre og utvikle utdanningen og til å avdekke og rette opp svikt innen rimelig tid. AHO har ikke et formelt system for hvordan de bruker resultater fra kvalitetsarbeidet i strategisk porteføljeverurdering. Høyskolen har imidlertid dokumentert eksempler på hvordan resultater fra kvalitetsarbeidet har inngått i beslutningsgrunnlaget ved endring og utvidelse i studieporteføljen.

Til tross for det positive som er beskrevet ovenfor, mener komiteen at det er enkelte mangler ved det systematiske kvalitetsarbeidet ved AHO. Rent formelt mangler AHO ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i studiekvalitetsforskriften §§ 3-1 til 3-4 og kravene i studietilsynsforskriftens kapittel 2. Selv om AHO har dokumentert eksempler på at akkrediteringene er gjennomført i tråd med forskriftsfestede krav, har høyskolen imidlertid ikke etablert en fast prosedyre for hvordan nye studietilbud skal etableres. Komiteen ser også at AHO ikke

har implementert Kunnskapsdepartementets krav om periodiske evalueringer av alle studietilbud som er hjemlet i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1 (2).

Komiteen anslår at de påpekte manglene bør kunne rettes opp med relativt enkle tiltak.

Vurderingene av kravene i § 4-1 (1), § 4-1(2), § 4-1 (4), § 4-1 (5) og § 4-1 (6) er supplert med råd til videreutvikling i et eget appendiks. Rådene er av en slik art at de enten beveger seg ut over minstekravene i forskriftene eller påpeker utfordringer som kan oppstå ved et senere tidspunkt.

Krav til oppretting

- AHO må dokumentere skriftlig at høyskolen har ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §§ 3-1 til 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.
- AHO må etablere en ordning for periodisk evalueringer av alle studietilbud, jf. krav i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2)

Tillegg til sammendrag av komiteens vurdering etter oppretting

Etter vurdering av dokumentasjon av 24. april 2019 vurderer den sakkyndige komiteen at alle ledd i § 4-1 godkjennes. Angående manglene påpekt i § 4-1 (3) så vurderer komiteen at retningslinjer for periodiske evalueringer (programevalueringer) og retningslinjer for etablering av nye studietilbud vil imøtekomme kravet om at institusjonen har ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillere kravene i § 4-1(3) i studietilsynsforskriften og § 2-1(2) i studiekvalitetsforskriften.

Ny konklusjon etter oppretting

AHOs systematiske kvalitetsarbeid er tilfredsstillende: Alle krav i studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt

6 Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Dette er komiteens råd til videreutvikling som går utover minstekravene i studietilsynsforskriften kapittel 4, og rådene vil ikke bli gjenstand for tilsyn fra NOKUT. Institusjonen tar selv stilling til om de ønsker å etterfølge komiteens råd.

Komiteens råd til de enkelte ledd

§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på læringsutbytte

Komiteen anbefaler at AHO utarbeider en formell beskrivelse av kvalitetssikringssystemet, slik at det systematiske kvalitetsarbeidet ved høyskolen blir mer oversiktlig.

Komiteen anbefaler at det kommer tydeligere frem indikatorer i kvalitetssikringssystemet knyttet til fysisk og psykososialt læringsmiljø.

Komiteen anbefaler at undervisningskvalitet tydeliggjøres som en kvalitetsindikator.

§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur

Komiteen anbefaler at AHO presenterer sine evalueringresultater på et bestemt sted som er kjent for studenter og ansatte, og ikke bare i form av rådata. Komiteen mener videre at rapporten med evalueringresultater også skal inneholde forslag til forbedringstiltak.

Komiteen mener det er grunnlag for en tydeliggjøring av Programutvalgenes plassering i den faglige linjeledelsen.

§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av alle studietilbud

§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon

Komiteen vil anbefale AHO å i større grad gjennomføre former for underveisvurderinger på emnenivå som skriftliggjøres. Evalueringene på emnenivå bør også i større grad løftes opp i formaliserte evalueringer og revideringer av programnivået. Dette vil kunne bli en sentral oppgave for etablerte Programutvalg.

§ 4-1 (5)   Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

Komiteen anbefaler AHO å se på om måten studiekvalitetsrapporten for ph.d.-programmet er fremskrevet kan overføres til de andre masterutdanningene også. Her eksemplifiseres former for tilbakeskuende og framoverskuende analyser på programnivå som systematisk kan følges over tid.

§ 4-1 (6)   Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

AHO anbefales å beskrive et system for hvordan resultater fra kvalitetsarbeidet brukes i diskusjoner og vurderinger av den samlede porteføljen.

Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens kvalitetsarbeid fra et overordnet perspektiv

Komiteen ser at det gjennomføres svært mye godt kvalitetsarbeid ved AHO. Komiteen har både gjennom dokumentstudiene og ved institusjonsbesøket fått innblikk i en kvalitetskultur. Deler av denne kulturen er implisitt. Kvalitetskulturen ville ha kommet bedre til syne og vært styrket ytterligere for studenter og omgivelser, om den var innskrevet i mer eksplisitte sammenhengende systemer.

7 Institusjonens uttalelse til komiteens rapport

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

NOKUT- Nasjonalt organ for kvalitet i
Utdanningen
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo

Dato 20.08.19

Uttalelse til sakkyndig rapport fra tilsynet med kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Viser til rapport fra sakkyndig komité fra tilsyn med kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

Vi ønsker å takke komiteen for en grundig og god rapport. Vi mener at komiteen har satt seg godt inn i kvalitetsarbeidet ved AHO og at rapporten gjenspeiler vårt kvalitetsarbeid på en god måte.

Vi kommer til å ta med oss komiteens anbefalinger inn i det videre kvalitetsarbeidet ved høyskolen.

Vi ønsker også å takke sekretariatet hos NOKUT for god informasjon i forkant av, og underveis i tilsynsprosessen.

Med hilsen

Ole Gustavsen
Rektor

Ulrika Herlofsen
Seksjonssjef utdanning forskning
og formidling